

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriölle vesihuoltolain uudistamisesta**TRE:3532/11.03.00/2024****Lisätietoja päätöksestä**

Ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh. 050 521 5198, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristötarkastaja Sanna Markkanen, puh. 050 5242536, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan Maa- ja metsätalousministeriölle oheinen perusteluissa oleva vesihuoltolain muutosta koskeva lausunto.

Perustelut

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta (Lausuntopyyntö 01.07.2024 VN/26268/2022).

Lausunnon laatimisen pohjana käytettiin:

- Maa- ja metsätalousministeriön 17.11.2022 asettaman työryhmän laatima ehdotus vesihuoltolain uudistamiseksi. Työryhmä on toimeksiantonsa (VN/26268/2022-MMM-14) mukaisesti laatinut mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.
- Kuntaliiton antama lausuma mietintöön 19.6.2024, 671/03.01.02/2022, joka käsittää eriävän mielipiteen ja täydentävän lausuman vesihuoltolain uudistusta valmistelleen työryhmän mietintöön.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen kiittää saamastaan lausuntopyyntöstä ja tuo esille seuraavat huomiot.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan viranomaisten valvontatehtävät (4 a §) tulisi määrittää selkeämmin vesihuoltolain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä.

Yhdymme Kuntaliiton näkemykseen, että olisi syytä muuttaa esityksen nykyisessä 4 §:n 2 momentin määrittelyä siten, että ELY on yleinen valvontaviranomainen ja kuntien valvontaviranomaiset valvovat omaan toimivaltaansa liittyviä tilanteita.

Esityksessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle esitetään uusia valvontatehtäviä. Ehdotetun lain 4 a §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo toimialallaan erityisesti vesihuollosta huolehtimista, liittämiselvöllisyyttä, vesihuoltolaitoksen varautumista sekä hulevesien viemäroinnin järjestämistä ja hoitamista.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muut kuin liittämiselvollisuustehtävä eivät kuulu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan. Ristiriitaista on, että terveydensuojeluviranomaiselle on esitetty vain yleinen valvontatehtävä eli esityksen mukaan se valvoisi lain noudattamista toimialallaan, kun taas ympäristönsuojeluviranomaiselle on esitetty valvontatehtävät tarkemmin. Mikäli laissa määritetään eri viranomaisten valvontatehtävät, niin ne on syytä osoittaa samalla periaatteella tarkoituksenmukaiselle viranomaiselle. Yksiselitteisempi toimivallan määrittely lisää hallinnon sujuvuutta. Vesihuollosta huolehtiminen olisi Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä tarkoituksenmukaisempaa osoittaa kokonaan ELY-keskuksen valvontatehtäväksi.

Terveydensuojeluviranomaiselle tulisi osoittaa myös valvontavastuuta toimialallaan vesihuoltolaitoksen varautumisen ja vesihuollosta huolehtimisen osalta. Ympäristönsuojeluviranomaiselle esitettyjen uusien tehtävien vaatimista resursseista ei ole arvioita esityksessä.

Osa kunnan ympäristönsuojelulle esitetyistä valvontatehtävistä olisi hallituksen esityksen mukaan rinnakkaisia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa, ja näiden tehtävien osalta siis sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen olisivat toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Päällekkäinen toimivalta voi johtaa hankaliin rajanvetotilanteisiin ja sen vuoksi toimivaltainen viranomainen tulisi määrittellä lailla yksiselitteisesti tai muuten täsmällisesti.

Lisäksi on esitetty, että 12 §:n liittämiskohdan valvonta kuuluisi ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei ole valvonut liittämiskohtaa aiemmin. Se on otettu huomioon vapautuspäätöksissä (jätevesiviemäriin ja talousvesijohtoon liittyminen) arvioitaessa liittymisen kohtuuttomuutta. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole teknistä, eikä taloudellista osaamista arvioida liittymiskohdan sijaintia, eikä määrätä sijaintia riitatilanteessa. Liittymiskohdan määrittelyssä vaaditaan taloudellista ja teknistä osaamista, esim. liittymiskohdan korkotason määrittelyä, pumppauksen tarvetta, yms. Ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan liittämiskohdan valvonta ei ole kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävä ja mahdollisesti ei lainkaan viranomaistehtävä, vaan sopimuksellinen asia kiinteistön ja vesihuoltolaitoksen välillä. Täten liittymiskohtaan liittyvät erimielisyydet kiinteistön ja vesihuoltolaitoksen tulisi ratkaista yksityisoikeudellisena asiana käräjäoikeudessa. Asia pitäisi esitystekstissä selventää.

Ellei ole ilmeisen tarpeetonta, niin tulisi säätää, että kunnan muita vesihuollon tehtäviä kuin valvontatehtäviä, ei kunta saa osoittaa kunnan valvontaviranomaisen tehtäviksi. Tällöin vältetään ristiriidalta, että valvonta kohdistuisi omaan toimintaan.

Esityksen 10 §:ssä on liittymiselvollisuuden osalta todettu, ettei kiinteistöä tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kiinteistöllä ei ole vesikäymälää ja sen jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaisissa säädetään. Vastaavasti tulisi menetellä myös vesijohtoon liittymisen osalta eli määritellä milloin vesijohtoon ei tarvitse liittyä. Toiminta-alueilla voi olla kiinteistöjä, joilla ei ole omaa talousvesilähdettä, talousvesi tuodaan muualta ja talousvesi riittää kiinteistön tarpeisiin. Kiinteistölle liittymisen rakentamiskustannukset ovat lähestulkoon samat riippumatta siitä liittykö se vain jätevesiviemäriin tai vesijohtoon vai molempiin.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen yhtyy Kuntaliiton näkemykseen siitä, että vesihuollon häiriötilanteista tiedottamisen vastuun tulee pysyä yksin toiminnanharjoittajalla.

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelu on myös samaa mieltä kuin Kuntaliitto, että kunnan valvontaviranomaisen resurssien turvaamisen ja myös yleisen lainkuuliaisuuden parantamisen kannalta on tärkeää mahdollistaa suoriteperusteisen maksun periminen myös eräissä muissa valvontaviranomaisen tehtävissä.

Nykyisen lain 10 §:n ns. lievennysmahdollisuus liittymisvelvollisuuteen taajama-alueen ulkopuolella poistuu. Esityksen mukaan ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyllä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella, joka sijaitsee taajaman ulkopuolella, kiinteistön liittämiselvelvollisuus laitoksen vesijohtoon ja viemäriin määräytyy kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 10 §:n mukaisesti siihen asti, kunnes kaksi vuotta on kulunut toiminta-alueen tarkistamisesta tämän lain mukaiseksi. Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä ajan pitäisi olla viisi vuotta. Koska toiminta-alue on esityksen siirtymäsäännöksen mukaan tarkistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta, niin käytännössä esityksen mukainen nykyiseen lakiin verrattuna tiukempi liittymiselvelvollisuustulkinta voisi laueta minimissään noin kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta, mikä on kiinteistön kannalta kohtuutonta, etenkin jos kiinteistöä koskeva tarkastelu, jossa ei ole todettu olevan liittymiselvelvollisuutta, on tehty viime vuosien aikana. Viiden vuoden kulumisen toiminta-alueen tarkistamisesta tarkoittaisi minimissään 5 vuoden (jos toiminta-alue tarkistetaan heti lain tultua voimaan) ja enimmillään 10 vuoden (jos toiminta-alue tarkistetaan viiden vuoden kuluessa lain tultua voimaan) siirtymäajan kiinteistöille joko liittymiseen vesihuoltoon tai vapautuksen hakemiseen, mikä olisi kiinteistöille kohtuullista mm. investointiin varautumisen osalta.

Lausunto on pyydetty antamaan viimeistään 30.9.2024. Lausunnon on valmistellut ympäristötarkastaja Sanna Markkanen.

Yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto on kokouksessaan 5.2.2019 § 19 siirtänyt toimivaltaansa lausuntojen antamiseen liittyvissä asioissa ympäristönsuojelupäällikölle (nykyisin ympäristöpäällikkö).

Tampere

Ympäristöpäällikkö, Kaupunkiympäristön
palvelualue

Ote viranhaltijapäätöksestä

25.09.2024

4 (5)

§ 19

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Maa- ja metsätalousministeriö

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Päätös asetetaan nähtäväksi 26.9.2024 kaupungin internet-sivuille: www.tampere.fi

Päätös on toimitettu Maa- ja metsätalousministeriölle lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta.

Tampere
26.09.2024

Sanna Markkanen
Ympäristötarkastaja

Tampere

Ympäristöpäällikkö, Kaupunkiympäristön
palvelualue

Ote viranhaltijapäätöksestä

25.09.2024

5 (5)

§ 19

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 19

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)